Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

ЗАРЯ

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома,
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи оорам
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ЕРА, 24 май, 1973 шу. ● № 62 (5323). Мах 2 неп.

КПСС ЦК ГЕНЕРАЛЬНИ СЕКРЕТАРА Л. И. БРЕЖНЕВА ГЕРМАНЕ ФЕДЕРАТИВНИ РЕСПУБЛИКЕ ЙИХЬАЧА ВИЗИТА ХЬАКЪЕХЬА

ЦХЬАНА ЯЬ ЗАЯВЛЕНИ

Германе Федеративни Республика федеральни канцлера В. Брандта вехаргІа визитаца вахархо 1973 ш. 18 майгара 22 майга кхачкъийна Германе Федеративни Республике хьинан Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Генеральни секретарь, Советски Социалистически Республикай Союза Лакхехьарчу Совета Президиума член Л. И. Брежнев.

КПСС ЦК Генеральни секретара улуявашна вахар вар КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий мехкашцарча гІулакхий министр А. А. Громыко, аракъарча торговле министр Н. С. Патоличева, гражданскин авиацине министра Б. П. Бугаева, ТАСС Генеральни директора Л. М. Замятина, КПСС ЦК Ц1ен халкъашта юкъерча отдела заведующе заместитель В. В. Загладина.

КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежневин Германе Федеративни Республика президента д-ра Г. Хайнемана тІаваззал.

КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежневин ФРГ федеральни канцлера В. Брандтан юкъе хьехка беседаш хьинай, цу дахьке КПСС ЦК Политбюро члена, СССР хьехь мехкашцарча гІулакхий министра А. А. Громыкон федеральни министра эр-Вальтер Шеелен дакъа лоаьцаш в.

Вайна йолча хана хьехь йа ШІагІкхетараш долча ишттачу дакъа хьацар:

Советски Социалистически Республикай Союза оагІонгахьара аракъара торговле министра Н. С. Патоличева, гражданскин авиацине министра Б. П. Бугаева, КПСС ЦК Генеральни секретара помощникаша А. М. Александрова, А. В. Блатова, ТАСС Генеральни директора Л. М. Замятина, ФРГ-ерча СССР посола В. М. Фалина, КПСС ЦК Дуненхалкъашта юкъерча отдела заведующе заместителя В. В. Загладина, СССР МИД коллеге члена А. П. Бондаренкос;

Германе Федеративни Республика оагІонгахьара экономика федеративни министра д-ра Г. Фридериха, транспорта федеральни министра д-ра Л. Лауриена, къаьстта тІадехкача гІулакхашта волча федеральни министра Э. Бара, ФРГ МИД стате-секретара П. Франка, федеральни правительства кепайозани информацин ведомстве кудгалхоьо Фон Вахмара, СССР-ера ФРГ посола Цера У. Зама, ФРГ МИД министрайь-директора Г. Ван-Вела, ФРГ МИД министрайь - директора П. Гермеса.

Визит йолча хана кулгаш яздеш шин оагІонгахьара гІулакхаш дІахо шерлараш кІоагІараш юкъерчаш дезаш йолчу хьехь соглашенеша:

— цхьана леладу экономически, промышленни, техническ гІулакхаш дегІаздолаларз йолча Соглашенеша;

— цхьана культурни гІулакхаш деладараз йолча Соглашенена;

— 1971 шера 11 ноябре фотаГІолладерча наькъалла дІа-хьа ахарах йолча Соглашенене тІехьа кхы тІа а даьча Протоколаш.

КПСС ЦК Генеральни секретарен федеральни канцлерен дийцар Советски Социалистически Республикай Союзан Германе Федеративни Республикин гІулакхий оьлангара дешаш. ЧІоагІгІа уйла тІаяхийтар ишттачу дуненан халкъашта юкъерча актуальни проблемаш а, оагІара хьакха Европен дерригача дунен тІеи машар Іалашбергбола а перспективаш. Беседаш кхайлагІа хІама доаьлачеи болча дешан дуьнайчеи хьалашка, шаьш дІа-хьа дувцар кхетадеча уйлапа хилар, хІоьта из шин мехка юкъерча гІулакхий маІаш та лаьцка а ла.

1970 шера 12 августера Договор Советски Социалистически Республикай Союзан Германе Федеративни Республикина юкъерча гІулакхашка а бІаьрча хьайнеча европейски дегІаахаре а исторически веха сайна доирхі оагІоначу. Цар цхьатарра раьза а йолаш бакъду, Договор дІаяхча хана тІакхаьча хинна бала дІабаккхара, шин мехка юкъерча гІулакхаш оргадараш тоадараш решаме лерд хилар. Договора кулгаш яздачуьл тІехьагІа дІаяхача лоаццача хана чухь пхьаьна леладеча гІулакхий дуккхача доаьсюнка ходдалла хІама кагІдьяннад.

ОагІонаша хьакхайкадир Договор вахархо дІаяхача дІаоттаде а хІьита цунга хьежжа Советски Социалистически Республикай Союзан Германе Федеративни Республикинен юкъера гІулакхаш тоадеин дагІаккхуьлаш деррагІа болх бе а даьрхіа шоаш хилар. Цу дахьке оагІонаша дІаяхача хІама доаьлачеи кхиъно хьакхуийт царна юкъе дІа-юха дуьцар кхетаделеи тоадам хІоьта. Советски Союзера мехкахьта кхьастача доаьрхІаме да кулгалу дехтелаш шоайІа вІашагІбеттаблари хетачоь дІа-хьа дагалоьлларш. Цу тІайпара вІашагІкхетараш дІаяхо а делга дийцад.

Раьза хинна бакъдар, ишттачу кхачча боорамашка а хетачоь дІа-хьа дагабиллам кхочушдеш. Цу тІаяхара вІашагІкхетараш дІаяхо а делга дийцад.

Раьза хинна бакъдар, ишттачу кхачча боорамашка а хетачоь дІа-хьа дагабиллам кхочушдеш кхы практика а ишттачу шинна а- пачхьахьаккхинна юкъе цхьана леладеча гІулакхий массазара элемент я хинна дІаэтта хилар. Цу практика ше дика хІар хьакъеккхал. Из дІаяхо шеарІа а леладеарш. Консультацеш яра доло бахьан шинна а оагІонна хьашталолаш йола дуьнен халкъашта юкъера проблемаш санна, иштта шин оагІонна юкъерча гІулакхий дешаш а хургза.

КПСС ЦК Генеральни секретарен федеральни канцлерен раьза хинна белгалдьяккхар, 1970. ш. 12 августера Договор дьяьчул тІеоагІа деза Советски Союзан Германе Федеративни Республикинен юкъера торговли дика йоккхагІа хинна хилар. Дика тайпенера шинна а оагІонна хьашт-низанештеш фирмаштен юкъе леладу промышленноста дІабаха буьзамаш. Шеруьш латт Іилма-техническ обмен. Кулгаш яздеш Іилмаи техникан дахьке цхьана гІулаккхаш леладараз йолча масех соглашенена. Гамбургер Ленингра,дера хьаййилар генеральни консульстваш.

Переговорашца хьа хана бакъдар экономически промышленни буьзамаш дегІаьлар шин а- а мехка политика лерхІа лоарІаме гІулакх хилар, хІана аьлча цу тайпара дегІаьхаро шийна йоккха гІоьнаш яь халкъашта, машара тешаме - материалан лард йолл. Цу цхьан хинна иштта хьакхайкадир экономически Іилма-техническ цхьана гІулакхаш деладараз йолча СССР-ен ФРГ-ен комиссех биззза пайда ша кийча хилар.

Шинна а оагІоно хьакхайкадир шоашта юкъера гІулакхаш шерлан визит йолча хана кулгаш яздьча соглашенеса соагІа кІы тІа а керда соглашенеш ея безам болаш шоаш хилар, болггала аьлча, цхьана Іилма-техническ гІулакхаш деладара дахьке, автомобильни индьсьанна гІоладара буьзамаш. Форда тІа гІолла кемаш лелара хьакъеъча, гонахьара среда дахьке цхьана гІулаккхаш деладара хьакъеъча, гІаьта шиита кхыча доаьсюнка соглашеешца. Хелъка боахамен культурна дахьке шинна а мехка карагІдьяннарш довзийта лаьрна йолча хьатаккхаш дІа-хьа йоккхагІа 1974 ш.

КПСС ЦК Генеральни секретара федеральни канцлерен вахабаллар хІинц доаьсюнка Іилма-техническ прогресса а цу дахьке Германе Федеративни Республика дахьа а лоацш Советски Союзе дуьхьа хьакхайкадир Европа юкъерчу хьакъеъчаттадара лаьрна тІа хьалъергІолча металлургически комбината проектах а лаьца ей йолча переговораш.

Прогрессивни технологи кийчъечеи керда производственни мощносташ хьаечеи, белгалла яьча, СССР территоре тІа стагсоларча ечь, приборни ма, Іилма-техническ ечь цхьана леладу гІулакхаш могадегІа дийцад.

Гучаьх да ишттачу химически промышленносте, атомни энергетикмашара гІулакхашта пайда эцаца дахьке, электроэнергеи йоаьккхеча, СССР территоре тІа пайдаоцеча саьккалий хьаькъалаш, цаш доаьжа мотт ичани цхьана кадраерзаеча вІашагІ леладу гІулакхаш дІаяхо а дегІаьхаро гІулакхаш юкъе оттаьна йолча Европа, малхбоалехьара пачхьахьаккхинна цу оттаде деладараш тоадараш цхьана хьакхайкадир федеральни правительства.

ОагІонана хьакхайкадир, шу яьнна принципиальни вагІадан хьаоттаьнера тар ма ду новкъосалла де шоаш кийча хилар.

Шин пачхьахьаккхена юкъерча гІулакхашка дІайболеннача керда этапо ишттачу кхыча доакъошка а буьзамаш тоадараш цхьана тоадараш решаме лерд хилар. Договора кулгаш яздьчул тІехьагІа дІаяхача лоаццача хана чухь пхьаьна леладеча гІулакхий дуккхача доаьсюнка ходдалла хІама кагІдьяннад.

ОагІонана хьакхайкадир Договор вахархо дІаяхача дІаоттаде а хІьита цунга хьежжа Советски Социалистически Республикай Союзан Германе Федеративни Республикинен юкъера гІулакхаш деладараз йолча дегІаккхуьлаш деррагІа болх бе а даьрхіа шоаш хилар. Цу тІайпара вІашагІкхетараш дІаяхо а делга дийцад.

Раьза хинна бакъдар, ишттачу кхачча боорамашка а хетачоь дІа-хьа дагабиллам кхочушдеш. Цу тІаяхара вІашагІкхетараш дІаяхо а делга дийцад.

Хилча хьакъеъча хеташ бакъдар унахІинчо дораяра дьакъе дуккхача оагІонкхаьрча санна, иштта шин оагІоркъарча а ларда тІа цхьана леладу гІулаккхаш вІашагІкхеъхадараз данза дагрдоацю делга, эгара хьалхарча арагІанна раковни дега-мийн лазаршта дарба дара методаш кийчъеча цхьана къаьлгара наькъала.

Дунен халкъашта юкъера проблемаш юьцача хана КПСС ЦК Генеральни секретарен федеральни канцлера разьа хинна белгалдьяккхар, шоашт эгара тІехьагІа 1971 ш. сентябре вІашагІкхийттачу тІехьагІа Европе кхоккхам кІаьлбара дьакъе дІаяхо дика прогресс хинна хилар. Цу позитивни процесса новкъосталг дьаь Европе боьхьонца долаш долча хьалагара хьадоагІачеи маьрше дегІаьхьилга Іалашдара аьттув боакхачъеч Германе Федеративни Республикинарча Советски Социалистически Республикай Союза, Польски Халкъа Республика, Германски Демократически Республика ворхІтоаннад, 1973 ш. 3 сентябре ъча йиъ оагІоркъарча соглашене.

Германе Федеративни Республикинен Германски Демократически Республикан юкъерча гІулакхий дарлий кхоккхам кІаьлбара Договор Европера хІама доаьсюнка Іилма-техническ гІулакхаш деладараз йолча дешаш а, цхьана

ТОАБЕ ИЛЙЙНО-ПОЛИТИЧЕСКИ ВОЛХ, КЪАХЕГАМХОШТА ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНИ ХЬЕТАМ А ЛАРДАР ЧОГТАЙ

(РЕСПУБЛИКА ПАРТИЙН АКТИВА СОБРАНИ)

(Хистедовлар. Доллаур 1-ча гlатоа тlа).

Тахан вай дерригача практически гlулакхашка хьалхарча плана тlа отт экономика эффективность лаккъара проблема.

Партех декхар оттаду дерригача хозяйственни балта оздангара дена эргалонан елга вlашtехьа-лаккха, халхьбоазама планировань, экономикана кулгалдара стилан методаш дика хила тlе, тахо йолуш хана наька къахьегамех политически хьинар айде, социалистически къахьегама дисциплина, партийни паччахьалкхен дисциплина чlогllа а, тlе хьоме-машта комплексни никъ лацар хьех вайна парте — дуьхьала производственни е гlиллан - техническа хила а тlа деш, саг це дегlбаза позицеихара а тlе, СССР 50 шу дизарах йолча доклада тlа тlе Леонид Ильич Брежнева белгалдаьккхар: «Коммунизма мигlаз» цlа йлдех граждански лаьара сакстем болаш, общественна хьалхалакх шоайл бехкъокъа-ларашна иелоша, лаьхара нравственни гlиллакхаш доаккхаш хила безилга. Цудухьа коммунизм хьалъра лоархlамехь даьхьах цаг да дерригача граждански общественни сакстем болаш хьалхарча.

Социалистически е лаьара экономически декхарал идеологически lаландара юкъаметтигге латтар.

Тахан лоархlам болаш я тоаш, центрераш, центраш вай дегlбаза хьокхамаш уж хиларца. Хlаьта а из дерригача кlезига да. Пропагандистан бlаргато декхарийла ба уж центрера-ша тlе хьокхаш ца хилар, мича тlа кхича гlертар из. Хьалхарча хана личность хилара тарра, лаккъенаналг сага сиб, баьна оьсарле даьхьа карагlдаьна педсовик хиниялг цох, дикагlа хинна, дегlбаьна, духовни нравственни хlаьтlа гlулакхаш уж дерригача хlаьаш бохкха лоархlам болаш да.

Ишта, социалистически яхь коммунистически кхетам бларга среднее а лецна жlаьгlа йlаьча лениниски определене маххара — из я наьха дийна творчество.

Ишта яхь хила йиш я я хила я ер цца цlах, худе, нагагь сана хьакхаллаш а моллагlа яхь, моллагlа творчество йолеш йола формализма, бюрократизма проявлений оволлара хоалаьнарг.

Формализма дукъ ла йола доьхьаж — яхьагlа хьехинчар дlадовзийар, гlуллакхаш таннахьен итогашна хьежар ше-ше яраьхьа хинна ца lеш, кварта-ла, бетта, декадни яраьна а.

Ух шерарча яхьа керттера бахьанехь — из я общественни производственни эффективни ца тоьхна тlа доаха тlа дегlбаза горонаш лахар, Iилман - практически кlарглlаьнначын практикана шерра ювцеладаьр, врачешна продукци дlаьа лаьхьара йолаш ду, масса долча хlаьма кхоп бари хьурмат хlан. «Продукци дlаьа-ла, дикагlа, дlадолар хlинцlаьнг ца хьа лоаучгаьс лелеш хила еза яхь.

Цхьабакъда республика дукхача моттигашка яхь йоаржаяра гlиллех формальнон лелаш ду, цlах-лара хlаьта я. Цига тешал да тlедьаюча предприятеш кlезиг тlе да душ дуккаргlа хулаш латташ хилар. Иштта, нагагь санна 1971 шерра производственна реализаци йра планах баьхl промышленни предприятеш мара ца доаккхаш 1972 шеран 27-га дlакъаьстеш уж, хила тух цlах шерра 27 декъа план ихочаьшьна. 28 предприяте, из баьхьа долаш паччахьалкхенна дlа ца луш йисай 6,2 миллионе тонна мазла пlелгане.

Дукхача колхозашен совхозашен планаш залаеш, социалистически декхарал кхоачашдан, хlаьта эр деш а я.

Цу ерригача фактаца тешал ду, цхьабакъда партийни, профсоюзни, боккаме кхуллалошь социалистически яхьагlа дикагlа пайда оьцур кlезига йовхо ец. из я пашtехьахьежьакхаш, хlаьта дола лелабеш хилар, хlаннзалца янза ярбlоаца вьюодаш яьш социалистически яхь дикагlа вlашtехьахьежьакхаш КПСС ЦК бакъ соланаз.

Юбилейни торжественни заседане Л. И. Брежнева яьца доклада тlа гертара дика хьегадеш белгалъяьлг вай мехка коммунизм дьхьалонна теоретически выводаш практически декхарашна. Уж вай республика партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш советски болхамех организацеш партийни-политически балта тоабеллаш дарг дала а хинна идейно-политически болх тоабеллаш дарг Iилман - практически кlаьсташ лоархlам болаш а яр. Идеологически болх хьинарегlа, дикагlа пайда лучш, хьалхарча латтар хеххар кхоачашдара тlе-берзабаь бу республике.

Цlоарlабаь коммунистически кхетам балара болх массови информацеи пропаганда организацеш тlабевар нуьцкъала, школаша, творчески организацеша, культурна учрежденшца бу болх а.

Юбилейни заседане материалаш Iомаеш е партийни, комсомольски, экономически лецна система оригача засьшкина, лаьхкечен, специальни юкъоачен образовательни школаш ю боаккхаш заведенеша, юкъара образовательни - технически училищашен. Городашкен районашен чакхъьболаш латт Iилманпрактически теоретически конференеш. Цу тьакъьхьа кlезига дан вай газеташа, телевиденне, радиос, культурно - просветительни учрежденшца.

Цунца цхьана белгалде доагlа, юбилейни торжественни заседане материалаша пропагандаш ювш уж lаЙовзийаран балха цlенхаштта кхоачашбандаран хилар. Цьаьйогга пачlйни организацеша юбилейни материалаша пропагандаш, ярга болх цхьа систе-ма йоацаш белабу, цига пакъа лаццара кlезига юкъъеъвоа кулгалара кадраш. Хьалхалкха латта декхарал лерттIа терклал па деш ю цхьаьйолча хана пропаганда, социалистически яхь дегlаьхьа-лаккха, халхьбоазама планировань, экономикана кулгалдара стилан методаш дика хила тlе, тахо йолуш хана наька къахьегамех политически хьинар айде, социалистически къахьегама дисциплина, партийни паччахьалкхен дисциплина чlогllа а, тlе хьоме-машта комплексни никъ лацар хьех вайна парте — дуьхьала производственни е lиллан - техническа хила а тlе, СССР 50 шу дизарах йолча доклада тlа тlе Леонид Ильич Брежнева белгалдаьккхар: «Коммунизма мигlаз» цlа йлдех граждански лаьара сакстем болаш, общественна хьалхалакх шоайл бехкъокъа-ларашна иелоша, лаьхара нравственни гlиллакхаш доаккхаш хила безилга. Цудухьа коммунизм хьалъра лоархlамехь даьхьах цаг да дерригача граждански общественни сакстем болаш хьалхарча.

Социалистически е лаьара экономически декхарал идеологически lаландара юкъаметтигге латтар.

Тахан лоархlам болаш я тоаш, центрераш, центраш вай дегlбаза хьокхамаш уж хиларца. Хlаьта а из дерригача кlезига да. Пропагандистан бlаргато декхарийла ба уж центрера-ша тlе хьокхаш ца хилар, мича тlа кхича гlертар из. Хьалхарча хана личность хилара тарра, лаккъенаналг сага сиб, баьна оьсарле даьхьа карагlдаьна педсовик хиниялг цох, дикагlа хинна, дегlбаьна, духовни

НОКЪЗАРДАХА АККХА ГIУЛАКХАШ

(«ИНГУШСКИЙ» СОВХОЗА БОЛХДОЛ СОБРАНЕРА)

Ишлла хи къелъ а оттаделча тIаьнг аььна аьлIаьзар Долаккорча культура ШIеп йоккха зама «Ингушский» совхоза чуйоагIача хьаьл юртара йад гулбенна. Ну чу, 15000 га хьаьл дата кьувла хIама кхаIолахьлаш дац укъаза вIашагIкхиттача совхоза кIоначу, кьаьнача болхлошта, кулгалхоза, бодам бер?

Иза бенна6 совхозера. Йоккхача диллача республикин цоллагIа мотт1ег т1ера. Дог1ездоьчу зама1ара 15000 гекгар хиллад долча лаьтта дадача кIеп, хьажкIийл, бакъвал дожкъача бамцIарча кIуьйсаша, соьмар бешамаша, керда1ча фермаш басаша. Доккхад де доагIа совхоза кIаьгIеггашех. Дика, тешаме лIаьхьа тIау хуьк шераш дозанлIене кIаьгIеггаша аьлта. Паччахьаьжкина шура, дуьх, кIайлоча хьайбай продукташ йохкар ларена кIаьгIеггашех. Цхьаъ цаьр, шолг, хаттаза ваIаш1аттаделлаташ. Хаттаза пахадлацц царна Iунал деш бу хьинар дола механизатораш.

Пхоьмча тIаьнаб совещане гулбенаршн ceлла безаме боаннаш! Царна къувлар Iелкъар, цар вахар тедар ер да. ..Массехх ди кхалха Юьхьерча Ачалкх тальет хиндар. Малар тIа гIолла дов а дахьна Полонкоев Аьхмадан Iалаудин урсаш Iийтта вийна аьзнига саг вар ШIавелар. Новкъа дале а па деле а пагтаьна найдау уж къиза гIулакхаш. Кхиъала кIентан аьлIаьнга1кхиттад ду зай ошлача кхаь юртара къаьсегашой. Эхь лайна хьуна Iаьрчел уйлаш бохкаш. Политически иIезара хьаьмхал дола, шоьш ю заман тIехьабоах пах лен цар. Вiарчча истиб тоабе вIашагI а кIаьгIеггаша я туьсаш уж нийса законаш, бокъонаш гIолIаьха гIерташ дола цкьабогIа наьха кер чу дина да хьаьл юртарча бохкаличча деза тIа хеца гIерта наь ба. Из саг верал а халагIа да Ачалкх, спергача Магlалоаж базача наха ваIшитта вийча дола гIулакхаш юкъе хилар.

Из доь доаккхача а саг вуьча а кертера дицнача хуламацкоуч— Ахьмада дашца аьлта бахь Iалаудина дашка ма гIулакх Iаьллара долучча тайпара дIа хIана дийнад цо а из сурт лайнача цун вежа-раша а, яхаш. Нижь бийхча царна Ахьмада дас Мехьте, лешга ххуча бераштта а тIехь кач в ухаш. Кхоччалуш латт царна юкъера табезаш. Iалдта е шарйна хIетара кхелагга. Ахьмада, из гIулакх айле, гIоттаде, GIонаг гIерт из ширача замах дисе къаьна чIинг. Иштта да ду къинача Аьмал закон.

Юкъъюкъе Iийрг тох укъаза цу варъешначча тишача хаий оаьлIаьна. Пикка новкъарло, доккха зе доал цIрех наьх, кхама. Пхоьмча шоай оазвца, дегаца цар-на эгIазвл. вий кхайкче аьнна

Боахамга способаргIа цIенош хьаьлдеттача а эсала лел республикин. Ткъ бетта боахама способаргIа чакхдаьхха гIишлой-монтажнуй балхан 52 процент мара хиланбар.

Шоай низаца гIишлой хьалъяоа балха я йоаггIача тайпара йоахко, яц «Грозиефть» объединенче (нач. Назаров). Крыльбасса-Кавказа магистральни нефтепроводий управленче (нач. Тригубов), «Чеченгипрошахто» объединенче (нач. Хаматханов), совхозий объ-ленине (нач. Заогаев).

Ший низаца гIишлой балхан дора бiе бетта план 106 процент яхоачашъ вел а Ножч-ГIаьлгIай гIишлошъеча управленче яхоачашъ кулгураш кдеча эвенона доад деш хьавоагIа дзауров iнса.

Юрта боазьме кхаьсергача дика дов эвенвеон бола мел чоалаьне да. Хlара денна хIама ницбар вайна дага доаладар никъиу цу оазьха тIа.

Соазка дар из. Доккхий декъаран дар эвено доаьъашоша шоашта дьалхашца чтгадь хиннар. Цар хьаьлхIара хIара гектера тIара 130 центнер оаьцадарагIа 60 центнер «Стерлинг» сортагIа йола хьажкIияш яра.

Бiаьстан балхан доаллущьехь шоай участкашка арабаьлар iнсаш цун эвено доаьъашонаш—Барадоагlар Малиев, Кьудаев, Аьдин.

Iуьраи ялаташ чуйна даьнечу тIехьагIа дика кIайчьадар пар шоашта тIачIоагIгIаь хинна лаьтта. Хlинаьха агротехника бокъонаша дIа маделхар кIоарга аьхадар яа, дIаьта iай моттгерча удобренешца хьаьлдаьлар. Дiадувардода фу я эдинача бонрамга iалашдар.

Лаьтта «вальчучуа» тIехьагIа кхай тIа арабаьлар хлаш леладеран. Бокка терхам тIабахнитар эвенвеоне лаьтта дужаш дола фу кIоргреп инйсеи джара. Муьрамаш кIелар доккхача хоархIара да, хIана аьчу лаьтIаьннача культураша оработка а чIоагIа аьттув куг.

Цъаттарра хьатIаьнарг культураш, лаьтта, агротехника, оаргIоталлта хан - хIинаьха куг тохаш iунал дир цар шоай участкашка. Культураш дика хургIолга гуш дар юхьвина. Лаьтта а хьажкIийл дIабахьа участкашка а гIулакх кIыча тайпара иниеделар.

— ХIара гектара тIа боарамага гIа 50—60 ззар хьажкIа кина еза-ча, уж тоъал кIезижгIа хьатIаьнанар — доаж iнсаш. Цу денна аьрщагIгIаьъар со, Сихха ноькъостала баьккар кхоалагIча комплексни бригада кулгалхоа — ароном Джагиев Павела йоккха гоолал доаг хьатIаьнарг кхедор Мулдоров Георгини. Дiа-ъа дийначуьа тIехьагIа лаьрхIар ду кхай тIа хьажкIияш юха дIае. Соцан мийса баьлга iучадьлар гуйран ялаташ чуйна, Иошиита — воопаьнна лаьтта декъаран кхоачашдь Iаьзар звено.

Бьйцадаъран 240 центнер чуйцар, чуйна дьажкIияш а декъаред соагIа лаьтар.

Уьх питьлетка кхоалагIча цIера хIара гектара тIара 250 центнер коарталан, 40 центнер ъкъаркIаш чуъча декъар тIаийнад Дзауров iнсас ший моаъкоастача. Денна дош кхоачашдарг цIз а кьинар а цу кхоаен къахъгаш ва из ший соалхарча иоажкоастача.

ГIадъугаш бола хуьцам хиннаб уьх цера бIаьстан балхан дIаьдоладенначуьа тIехьагIа iнсай вахар. Из дукха ха йоацIаш дIаийцан Коммунистическ нарт мугларшна. Хlинз ший хьинар соадьккха къаьсегаш ва из, колхоза кхъарча вахарг лизза дакъа а лоацIаш.

М. ОСМИЕВ.

IОХЕЙИСАЧА ХАНАХ БИЗЗА ПАЙДА ЭЦА

Ножч - ГIаллIайчен гIишлошкоша чоалаьнен бехкотохаьмен декларант хьаьдаьнга латт пиъта-летка кхоалагIча цера чаххдаха дезаш.

Уьх цера гIишлошкоца, монтажникаша хьаьлъа а яьхь эксплуатаце дIаийа езаш и цементни завода хьаьхара аргIа, газ чаххбоахкача завода объекташ, Карабулакера жагIен гIуьмч боада, из чакхйоаха карьер, ВАЗ яха спецавтоцентр, наха чубаха цIенош, школаш, административни зданеш, коммунальни боахама предприятеш, хьаьбаьнга йоаг комплексаш, гIишлой материалаш промышленносца предприятеш, кхьинкаш.

Хьаьха латтача коллективаша толамна кхоачашбар биъ бетта план, цонгара денга дуккагIа чакхдоах балхан, творческа хьаьбетера хьокхам тех, дезаш кхоачашду тIаийца социалистически декъаран. Подрядна балхан дора план гIишлой организацешна 101 процент кхоачашъ. Цхьаъ дикача гIулакхашца жоп ду цэр КПСС ЦК апрельска Пленума ТIехьехамашта; кхоалагIча, хозданкомаш шера тIуьрча, ткъа-ноаг чIоагIа дард йолла, гIиерг уж пятилетка планаш залаеш кхоачашни тIехьхоачашни яра. Даьне я Ножч-ГIаллIай гIишлошкоа 12 процент хьаьдаьнга СМУ-3 (нач. Ентухов), СМУ-7 (нач. Алейников), УМС (нач. Шурубура) коллективаш.

Массара а шоай задашеш тIехьхоачашъеш хьаьйоагIа «Чеченгеолстрой» трест (упр. Исмаилов), «Чеченгеолстрой» объединени (упр. Экажев) «Чеченнигушнолстрой» гIишлошъо управленин (нач. Дьяченко).

Дика болч беш я «Минмонтажспецстрой» № 7 йолча треста МУС (нач. Ершов), «Минтяжстроймонодление» треста СУ (нач. Хасабиев), «Центроспецстрой» треста СМУ (нач. Багиев), «Спецпромпроизведения» треста СУ (нач. Шлантов) коллективаш.

Бiнъ бетта план толамца кхоачашъвай - «Севкавнефтегазстрой» объединенче СУ-7, СУ-12 коллективаша.

Цунца цхьана дуккхача организацешца биззача низаца къаьсегаш. 83 подрядни - организацеех биъ бетта план кхоачаш ца еш йогай 33 организацаш.

Капитальни вложенеех пайда эцара биъ бетта план 86 процентш гIишлой - монтажни балхан чакхдахара задани 79 процентш кхоачашъеш. Хьаьхара ах шера планагIа болх бе йоаьлийта езача керттерча фондех болх бе йоаьлийтабар 26 процент мара ю, цо хьаьлъеч капитальни гIишлоп хьаьъара дола керттера декъар кхоачаш ца лаьлта, хьаьхъа боахама дIа ца кхоачаш йисай планагIа. дIаьлда езаш хинна керттера фонлаш.

Наха чубаха цIенош чIоагIа эцаш хилар хоош ма дий. Декъараша дIа маьхкхара денна-ноаг республика наьг чубаха цIенош хьаьдаьра болх. Биъ бетта наха чубаха цIенош хьаьдаьра план 81 процент мара кхоачашъеш. Дзаьхкха шера биъ бетта дарел кIезигIгIа даьд гIишлой-монтажни балхан. Хьаьхарча ах шера планагIа хьаьле дезача наха чубаха цIенош хьаьдаьрашъ 12 процент мара даь.

Наха чубаха цIенош хьаьдеача эсала лел Ножч-ГIаллIай гIишлошъа управленче (нач. Чуьаков). Хьаьхарча ах шера планагIа 31678 квадратни метр наха чубаха цIенош хьаьде дезача по биъ бетта хьаьдаьр цIенош 513 квадратни метр мара даь. Цу дикагIа лелаш наха чубаха цIенош хьаьдаьра болх «Севкавнефтегазстрой» объединенче (нач. Нужный). СУ-9 (нач. Кабанов) СУ-11 (нач. Юков), объединенче нхьоалагIча квартала планагIа хьаьле дезаш дар 7691 квадратни метр дIаьлда хьоачашбаларца. Цхьаъ биъ бетта цхьаккха квадратни метр а эксплуатацие дIаеннаш со.

Организацеех	Кулгалхо	Партгорганизацие секретарь
ГIишлошъеча управленче СМУ-1	А. П. Перминов	А. М. Базорькин
» СМУ-2	Н. С. Хачатрян	Е. В. Кольцова
» СМУ-4	Р. М. Гайбеков	Т. А. Машнев
» СМУ-5	Г. Н. Васюк	М. А. Горина
» СМУ-6	В. Д. Самойлов	М. С. Кобелькова
» ПМК-105	В. М. Азарьящ	Ф. Ф. Колимченко
» ПМК-155	О. Г. Бойко	А. Н. Бондарев
» Спец. СМУ	В. Н. Корамышев	В. М. Шавелев
Новогрозненски ТЭЦ-а СУ СМП-13I	В. С. Иванов	Б. Д. Хитов
	В. Ф. Яхута	Е. М. Аерина
«Севкавнефтегазстрой» объединенне СУ-10	У. А. Арсанукаев	М. Т. Бузургаиов
«Севкавспецхимомонтаж» № 661 йолча СПМК	В. Х. Карапетян	А. Г. Келин
«Югстройгаз» треста СМУ-5 ишгта кхьяраш.	В. Л. Иванов	Г. Х. Ахаев

ГIишлошъа хьаьъара болх эсала лелар, объекташ экспуатаце пIаьлядара хиналг гулгийташ хиларб бIаьнаш ца гIишлой хьаьъеч ца хилар.

Болх лаьхарга дIабахийтар духьа лаьха кхеъгтадан производственни совещанеш, кхьаьбаьна хина цхьа хIама хьа а лаьце из кхъаьш дукха ха экъба йоаьу геннопрядни организацейн организацеех-шарахIкхиттача куьгIгIаьца, вийсденна кхоачашбоаьларан шоай бетхагIа дан яхаш ши-ше бетхаъа-за аьлта гIерташ, вожаш бекхе бе гIерташ туь уж. ГIишлошкоаца ишгта заказчикаша цхьаккха пайда ца эцаш экъба ха йоаеш дукха моттигаш нийсду.

Хьаьъеч латтача газ чакхйоаха-дача завода зирекше (директор В. М. Зибаров) май бетгага кхоачайбу завода шоллагIа аргIа хьаьъеча эцаш йоаь чIоагIгIа. ца гIуьлъа спецок къа ца луш. финансировани ца еш, болхлоч чергежий сметаш чIоагI ца еш. Из бахьан лоацIаш гIишлошкошкъ йиш хилаш хIетахьа объекташ заказчикаца дIаьлда.

Завода цхьоалагIча аргIана аша оборудовани хьаьгIаьра де-

Боахамга способаргIа цIенош хьаьдеттача а эсала лел республикин. Ткъ бетта боахама способаргIа чакхдаьхха гIишлой-монтажнуй балхан 52 процент мара хиланбар.

Шоай низаца гIишлой хьаьъяоа балха я йоаггIача тайпара йоахко, яц «Грозиефть» объединенче (нач. Назаров). Крыльбасса-Кавказа магистральни нефтепроводий управленче (нач. Тригубов), «Чеченгипрошахто» объединенче (нач. Хаматханов), совхозий объ-ленине (нач. Заогаев).

Ший низаца гIишлой балхан дора бiе бетта план 106 процент яхоачашъ вел а Ножч-ГIаллIай гIишлошъеча управленче яхоачашъ кулгураш кдеча эвенона доад деш хьавоагIа дзауров iнса.

Юрта боазьме кхаьсергача дика дов эвенвеон бола мел чоалаьне да. Хlара денна хIама ницбар вайна дага доаладар никъиу цу оазьха тIа.

Соазка дар из. Доккхий декъаран дар эвено доаьъашоша шоашта дьалхашца чтгадь хиннар. Цар хьаьлхIара хIара гектера тIара 130 центнер оаьцадарагIа 60 центнер «Стерлинг» сортагIа йола хьажкIияш яра.

Бiаьстан балхан доаллущьехь шоай участкашка арабаьлар iнсаш цун эвено доаьъашонаш—Барадоагlар Малиев, Кьудаев, Аьдин.

Iуьраи ялаташ чуйна даьнечу тIехьагIа дика кIайчьадар пар шоашта тIачIоагIгIаь хинна лаьтта. Хlинаьха агротехника бокъонаша дIа маделхар кIоарга аьхадар яа, дIаьта iай моттгерча удобренешца хьаьлдаьлар. Дiадувардода фу я эдинача бонрамга iалашдар.

Лаьтта «вальчучуа» тIехьагIа кхай тIа арабаьлар хлаш леладеран. Бокка терхам тIабахнитар эвенвеоне лаьтта дужаш дола фу кIоргреп инйсеи джара. Муьрамаш кIелар доккхача хоархIара да, хIана аьчу лаьтIаьннача культураша оработка а чIоагIа аьттув куг.

Цъаттарра хьатIаьнарг культураш, лаьтта, агротехника, оаргIоталлта хан - хIинаьха куг тохаш iунал дир цар шоай участкашка. Культураш дика хургIолга гуш дар юхьвина. Лаьтта а хьажкIийл дIабахьа участкашка а гIулакх кIыча тайпара иниеделар.

— ХIара гектара тIа боарамага гIа 50—60 ззар хьажкIа кина еза-ча, уж тоъал кIезижгIа хьатIаьнанар — доаж iнсаш. Цу денна аьрщагIгIаьъар со, Сихха ноькъостала баьккар кхоалагIча комплексни бригада кулгалхоа — ароном Джагиев Павела йоккха гоолал доаг хьатIаьнарг кхедор Мулдоров Георгини. Дiа-ъа дийначуьа тIехьагIа лаьрхIар ду кхай тIа хьажкIияш юха дIае. Соцан мийса баьлга iучадьлар гуйран ялаташ чуйна, Иошиита — воопаьнна лаьтта декъаран кхоачашдь Iаьзар звено.

Бьйцадаъран 240 центнер чуйцар, чуйна дьажкIияш а декъаред соагIа лаьтар.

Уьх питьлетка кхоалагIча цIера хIара гектара тIара 250 центнер коарталан, 40 центнер ъкъаркIаш чуъча декъар тIаийнад Дзауров iнсас ший моаъкоастача. Денна дош кхоачашдарг цIз а цу кхоаен къахъгаш ва из ший соалхарча иоажкоастача.

ГIадъугаш бола хуьцам хиннаб уьх цера бIаьстан балхан дIаьдоладенначуьа тIехьагIа iнсай вахар. Из дукха ха йоацIаш дIаийцан Коммунистическ нарт мугларшна. Хlинз ший хьинар соадьккха къаьсегаш ва из, колхоза кхъарча вахарг лизза дакъа а лоацIаш.

М. ОСМИЕВ.

ЗВЕНЬЕВОЙ ДЗАУРОВ

Дукха ха я Дзауров Iнса Къилбасоьла - Хlирчl АССР Пригородни районерча Ленина цIергIа колхозе эллаташ, кхыйола юртбоахама культуреан хIееш вола.

Пхи шу хьаьлъа колхоза правленен гIишлIар Iнса. Председателица кIаьмаш хилар шун: — Оаха лаьрхIад хьога звено яIа. Тхо тешаш да из болх iа аьртIа вIашагIкхиттаболкхдарсхIаларах.

Iнсас уйла йоаь: «Цхьа гIулакх да мугIарера болхло а волаш кхъьеггаш лиар, Iайха лелаю техника йовзар, цунах пайда ца кIор. Цъкабаьхьа, звенона доаг де аттд дац».

Цун уина кхетаинча санна колхоза председателца ше хьаьлъа аьнначоа гIатехар:

Нагахь санна новкъостал яхаш кулг, ша гIулакхха кIайча дуьхьа тхо.

Уг хаьа деза дкажкIияш, коарголаш, кхыйола юртоозачуьа культураш кдеча звенона доад деш хьавоагIа дзауров iнса.

Юрта боазьме кхаьсергача дика дов звенвеон бола мел чоалаьне да. Хlара денна хIама ницбар вайна дага доаладар никъиу цу оазьха тIа.

Соазка дар из. Доккхий декъаран дар эвено доаьъашоша шоашта дьалхашца чтгадь хиннар. Цар хьаьлхIара хIара гектера тIара 130 центнер оаьцадарагIа 60 центнер «Стерлинг» сортагIа йола хьажкIияш яра.

Бiаьстан балхан доаллущьехь шоай участкашка арабаьлар iнсаш цун эвено доаьъашонаш—Барадоагlар Малиев, Кьудаев, Аьдин.

Iуьраи ялаташ чуйна даьнечу тIехьагIа дика кIайчьадар пар шоашта тIачIоагIгIаь хинна лаьтта. Хlинаьха агротехника бокъонаша дIа маделхар кIоарга аьхадар яа, дIаьта iай моттгерча удобренешца хьаьлдаьлар. Дiадувардода фу я эдинача бонрамга iалашдар.

Лаьтта «вальчучуа» тIехьагIа кхай тIа арабаьлар хлаш леладеран. Бокка терхам тIабахнитар эвенвеоне лаьтта дужаш дола фу кIоргреп инйсеи джара. Муьрамаш кIелар доккхача хоархIара да, хIана аьчу лаьтIаьннача культураша оработка а чIоагIа аьттув куг.

Цъаттарра хьатIаьнарг культураш, лаьтта, агротехника, оаргIоталлта хан - хIинаьха куг тохаш iунал дир цар шоай участкашка. Культураш дика хургIолга гуш дар юхьвина. Лаьтта а хьажкIийл дIабахьа участкашка а гIулакх кIыча тайпара иниеделар.

— ХIара гектара тIа боарамага гIа 50—60 ззар хьажкIа кина еза-ча, уж тоъал кIезижгIа хьатIаьнанар — доаж iнсаш. Цу денна аьрщагIгIаьъар со, Сихха ноькъостала баьккар кхоалагIча комплексни бригада кулгалхоа — ароном Джагиев Павела йоккха гоолал доаг хьатIаьнарг кхедор Мулдоров Георгини. Дiа-ъа дийначуьа тIехьагIа лаьрхIар ду кхай тIа хьажкIияш юха дIае. Соцан мийса баьлга iучадьлар гуйран ялаташ чуйна, Иошиита — воопаьнна лаьтта декъаран кхоачашдь Iаьзар звено.

Бьйцадаъран 240 центнер чуйцар, чуйна дьажкIияш а декъаред соагIа лаьтар.

Уьх питьлетка кхоалагIча цIера хIара гектара тIара 250 центнер коарталан, 40 центнер ъкъаркIаш чуъча декъар тIаийнад Дзауров iнсас ший моаъкоастача. Денна дош кхоачашдарг цIз а цу кхоаен къахъгаш ва из ший соалхарча иоажкоастача.

ГIадъугаш бола хуьцам хиннаб уьх цера бIаьстан балхан дIаьдоладенначуьа тIехьагIа iнсай вахар. Из дукха ха йоацIаш дIаийцан Коммунистическ нарт мугларшна. Хlинз ший хьинар соадьккха къаьсегаш ва из, колхоза кхъарча вахарг лизза дакъа а лоацIаш.

М. ОСМИЕВ.

ХЬАЙБАЙ ЙОАККХО Ю

Уьх Iай хьайбаш хила Iангара дьахар Шалински района «Джалка» совхоза ГIожен мошен доакъар кхоачамболаш дацар. Из бахьан долаш хIана шорта моша доакъар доллаше дettача доахха-на продуктивность низткъа мара айлаш.

Дiадахача шера совхоза кулгалхоша спецлистаеш боагIгIача тайпара мах банзар сенажен витаминни баьца хьоарех.

Цхьабаккъа, уьх шера из доакъар Iалаидара йоаггIа йоахкар ю укъаза. ПлиагIа хьалха хьоахача люцерпаз болч, сенаж, бацца хьоар, кийче лаьрхIад.

Цхьаъеннаш шоллагIеи отделенеи люцерна тьжка аралыпай агрегаташ, тIехьагIа ерриге хьакха болалургболаш загонкаш еш ба. Люцерна хьоькаш пхиъ сенокосилка гургаш, щиъ болъьнни кургаш йоа гулъьеш, кхаь копнтета товарныг цаьна, аргIаш ду шиъ стогометатель тургаш.

Доакъар кийчеча йоаггIа хьожанаьа ферма заведующи Исмаилов Хьамзат.

Лоамата юхе лаьттан ладача шоллагIча отделене массеех ди тIехьагIа кхач люцерна. Укъаза ерриге техника кийча я.

Шаьрча ара яьлча участкашка ба6ца хьоьва люцерна дьахьо балаьлъ. Механизатора Сулейманов Аюпа КИК-м4 кхача ший агрегаташ дьехь а хьежа кагиб аьттача мсанча массена йиъна Iалашъо АВМ-0,4 яха хьар доакха агрегат

Моша чаеса агрегата кьатIаъуьв трактористка Бабулатов Мовлае. Цунах моша буш лоаттош, из бахьан долаш агрегат сеца ца ягIаш.

— Кхаь лиинаьх ремонт яь яьк-кхар АВМ-0,4 яха агрегат совхоза инженерни механикеи, — йоаь совхоза директора Б. Садулаевс. — ДикагIча хьоара 2,5—3 тонн йоаккх ю хIанз диийаьхь буеи.

Шин сменаи а бахьи бу агрегато. Машинисташ-оператораш ба Тимирсултанов Лечеи цун вогIг Дийнаьх кхалнаца — Усманова Розас, Тимирова Тамарас, Магомадова Палате бу болх, тIаьта бу6 болх беш хуъ Дузаев Муса, Балкаев Султан, Усмаев Ромаи.

Агрегата юзе кхьаьта гIалеяка чулевкаин складе дIаккхъьийт, хьоар.

Уьх шера плаиагIа 200 тонн кийче деаза 300 тонн бацца хьоар кийче лерхI совхозе. Цхьа бIаь тонн паччахьлхенга локхергда.

Из паччахьлхенга локхергда массе а оагIорахьа боахама пайдане да. Цхьаи тонна цхьа бIаь дом ду, тIаьта цун цхьаи килограммах цхьа килограмм комбикорм лу.

Хьоар доакхача кийчеиторо смеиии нормаш тIехкхоачашъе социалистически декъаран тIаийнад.

П. НОВАКОВ,
агроном.

ДОАКЪАР КИЙЧУ

Дика хIинай цIъа дIайийча Iукхаъча шерашка хьаьъуеи эрш тIаьлъиеи баьвап Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза лаьтта.

Ялатаита найдеса хIана яхкан дьина протеини витаминаи доакача баьца хьоара мах хоош бе колхозхой.

Цу маьъерча доакъара хьаьлъара пин бIаь тонн колхоза ферме дIакъьаьчай.

ЛаьрхIа доакъар кийчу механизаторай бригадаи вIашагIкхиттай кхоачаш а ей интернациональни, политико - массови болх оьвлагара эрга а боаккхаи тоабергобола, тIехьадиса гIулдаккаи леладелча нахана дира хьоькаеи доаттабергбола соцам бир собрание.

Собране дакъа лаьцар КПСС обкома ципонгаидан агитацеи отделе заведующа эрга. Латышеева КПСС ЦК инструктора нох. Жданнеи.

М. ЗАНГИЕВ,
тха соб. корр.

СИХГIЕН ДИКАГIЕН

Промышленни предприятеташ, организацешта, бакача наха лаьрха тайп-тайпара гIишлош хьаьъеи ба № 8 йолча гIишлой «монтажни управленне къьъегарчий. Хьинаре къьъег ерригача производственни участкашкарча болхбо ша. Социалистически яхь хьалъе лелаи Ленини юбилейни декъа коммуниста А. Флягела кулгалдеча гIишлоихой бригадаи. Производственни заданеш массара тIехьхоачашъю цу бригада болхоша.

Черноречье яхача поселке Анисимова цIергIа мехкахьта чакхдоахача завода болхлоигга лаьрхIа 68 квартира йоаь керта здани хьаьъеи ба гIишлошъера.

ГIишлой - монтажни управленен бригадаша, хьъе балгалъарара карара карё тела цIе вымпел ешай нох. Фанера бригадаи.

Иштта хIинаре балгаш ду П. Кэчетхоев кулгалдеча штукатурний бригадас к. ШоллагIа — цIенишна гоолаз Iомаиъ цу бригада чIенаша.

Хlинз Старопромыслови районе кхордолаитта лаьрхIа йохха помешени еш ба нох. Кочетнева кулгалду ГIишлошъера. Кхорлоаи хьаьъалъеча ше хьаьъеи йола помещени эксплуатаце дIаяа-лархIад гIишлоихой бригадас.

О. САВЕЛЬЕВА.

ТОЛАМАШ ДОАХАШ...

Тlатеlла балхан деш ба Наурски район «Красный пахарь» колхоза № 2 болча трактороин бригадаи механизаторий. Дуга дIаде участкаш шийсеи бу.

Колхозна дикагIбола механизатораи ба участкашара балхан деш. Парта юкъе ба социалистически яхь массовай хьалъе лелорш трактористерча Суслеиаиов Хьамзат, Хаматхаев Хасиамбет, Умаев Вети, кхыбараи. Дуга дIаде мара ца деаш 90 гектар йола участок кийчеи бьъьнаб дикагIе къьъегга мехаиизатораш. Уьх дeношка дуга дIаде болъьлургба уж.

Гурахь дIадайича хIаташтеи некуеетвеиии хьъеле хиа деттаи хозобу бригада болъьлоб. Къьъета-ца дика ду уж балхан Умурзаев Аматл, Хусуиов Мухьмада, Салагиреев Бигас, кхыбараи. 600 гектар болча участка хиа тоха бьъиабу уж хIиизле.

С. ВАСИЛЬЕВ.

«СЕРДАЛО»
3-гIа оагI. 24 май, 1973 шу.

ДОТТАГІ ЛЕН НАЬКЪАШ

Доккхий бувазамаш лоаттадуу Нохч - ГІалгІайченан Кьилбаседа — Хlирйченан. Кьашта «Іоврlа да уж бувазамаш социалистически яьлс яьнича вай республикера Наьсарен райенан Кьилбаседа - Хlирий АССР Пригородни район юкъе. Уж дика тралин а хинна дlаэттад.

Кхиккера бlаьстан балхан доладеннача деношка шоай хlирий доттагlий брача баьккар Наьсарен района делегаташ «Жнжевский» совхоза звеньевой, Социалистически Кьахьегаш Турпал Аьбогачиев - Артагlан «Окятбрь 40 шиъ» яхача совхозе доярка, СССР-а Лаьхьархара Совета депутат Тимурзиев Розан Бокха чуоланан болаш дlаьхьа пайда луш дола кхамалаш хилар пар хlирий мехка дьалъе делегаташ гlоранашначу хьажжаш хlоьрхочунца Социалистически Кьахьегама Турпалца Алагов Темирбена, ӀӀркъал баьрга говзал йолча дояркаш Габуева Дусена.

Социалистически яьлс яьнича райенин промышленни а хьтбоаламаш а тьаьлъе делегаташа говзалан дlа-ъоха тешаш долд вlашагlьхетаран кхы а хинна дуу тlехьагlа.

Цуз совгlа довкха доттагlат да Пригородни районерча Майски юкъерчу Наьсарен юкъерчу школалата дlа-ъоха леладор. Денера, общественни вахаре шерра даьхьалацара тlаьхьеъаш дола сийлаь - вовккача Ленина вацкет хьоначалара довкха новкъостад ду школьникашта юкъера башха дижача гlулакхена.

Кьашта ук тlехьагlа хана кхы а ӀоагІлуун латт яьнна республика искусствен литературни болхлошта юкъера бувазамаш. Хийра бераш хьаьний а хинна дlаэттад Пригородни районе артист Мамилов Суламбик, писатель Яндиев Джамалла, Чахкиев Сайид, ишта кхыбарш. Уьк деношка Куртат яьна юрта вlашагlьхетар хилар цар кьахьегам-хоша. Нах гулбенна а дlайха, деттlара доагІа кьамьалаш а дир, шоай произведенеш а йиш яр.

Ший массеьк стихотворени йийлар хlирий цlи деза волча йоьта Кайтуков Георг, волдуу волча поэта Гlалгlай эламгlача гlоьг Патиев Якъупа. Гlалгlашчен юкъера доттагlат тlехьагlадалара тlахьеъаш кьамьал дир Пригородни района болхлоша Б. Тотрова, М. Гайтова, Лениа цlерагlча колхоза партгорганизацае секретара С. Балтиева. Уу тайнарча вlашагlьхетарс луш дола пайда боккхача мазхе да.

* * *

БЕРАША ХЬИЙХА...

Бекхча сакъердам хилар срача дийнахь Наьранерча № 1 йолча школе. Этlара безагlа бола дьаьний бер ухьаьа хьоашагlа баьккараш. Уж бар Кьилбаседа-Хlирийчохара поэташ произведенаш. Дешархошта хьийха баьккабар уж.

Йоккха, сийрда спортивни зал эпаша дьаьлаьй. Гlалдахь бераш, Гlадбахьб хьаьний, Оржожникидзена паччахьлкхен университетера доцент поэт Кайтуков Георгий Харитонович лаьрхlа кийчбина хиннад уу доттагlен йоккха воалаш. Уу нйкъа хетаьч ше яьлъе «Доттагlий хила вай» яхача стихотворенаш юхьера муга хlа я кхаьа араваьлар из цlагlера. Ишта тайп-тайпара поззе совгlаташ дера берашта кхочар а — прозаика Кьилбаседа-Хlирий йолзохой союза председателя Марзоев Сергей Тимофеевича, йоазохой союза берий литература секце председателя поэта Цаурукаев Владимир Ибгатимовича, книжни издательства редактора прозаика Хугаев Сергей Заурбековича.

Берига шолг поззе творчество вариагlьякхад кийчбина баьккабар школе вай республикера Яндиев Джамалла, Яндарера кьона поэт Хашагулбов Іаьла, кхыбарш.

Этlара вале а хозд, безаме цlей хилар цох. Хьаьшана вовкгlа йолл шоай произведенеш йийлар берашта. Берашта а йийлар шоай ломаьь цар стихотворенеш.

Из сакъердам баьннача тlехьагlа бlарчча ди баьккхзо хьаьшана дlа-хьа ухаш, Наьсарен вахар довзаш.

М. ЗАНГИЕВ.

ТОЛЬЯТТИ (Куйбышевскаи область). Хlара денна лаьхлуш латт Волжски автомобильни завода балха темпаш. Керттерча конвейер тlара цаI шеллагlчоа тlехьа Іоьвв «ВАЗ-2103» марках йола комфортабельни машинаш.

СУРТА ТІА: «ВАЗ-2103» марках йола автомашинаш.

А. БРЯНОВА сурт. ТАСС фотохроника.

ПАТРИОТАШ ХЬАЛКХЕБУ

Вай Даьхен хlанна эша кагий нах физически чоагlа, идейно - политически кхетам лаькха болаш, хила беза. Цу тайпара нах ба экхара а флота а эпараш, хlанна аьлча, тlема гlирё чоалларе техника йолаш хилар тарра пун Іулал дерий хьоарта эпаттеш хила езз.

Даьхе езаш, пулна гlулакх де кийча йолаш йола тlехье хьалкхеба доккха дlаъьа йолаш комсомольски организацешен школаш коллективашен.

Тlема - патриотически кхетам луча уж декъаза керте а лоаттаду хlаьта из болу дика вlашатlехьа баьккха а лелабу Сунженски районе дуьхьагlа йолча школлашка.

Даьхен тlем тlа де доалаш байнаран лехаш баьккха болу бу Аесински № 1 йолча школа ларйовхаварша. Кьашта доттагlат тоссалеенаш царех тlема хала Аесинске лаьттача 46-ча кхаллашха авиапоажа довкъашхоех дийна бисанчиеш юкъе. Кхет-кхета цу нолка летченашша вlашагlьхет школе. Хlаьта комсомольцаша полка историех лаьца дуьхьа материал а гулъвьй.

Чоагlа лоаррlем болаш да зешаорой тlема ветеранаша ала-тlеттабалар. Цудухьа кхет-кхета хул Сунженски № 2 йолча юкъерча школе тlема ветеранаш Е. Гришанова, А. Мармозинский, И. Гуэеев. Цар дешархошта душ, Даьхе баьхьи шоай ваъар дlа а телиш, моастатlчуш дуьхьал латаш баьйнарех, сайренаи чакхбоьх, беседаш ю, лекцеш еш. Къоначар аудиторешка тlема бакъдолча механика кортамукъалех къобсам чоагlбара.

Кхмий-кортамукъалех боламаш новкъостад деча ниъаш цхьана тардар дуьхьа Афрыкански цхьаьгlон Организацие чlеиаш долча мехкий территореш Іалдуца, бомбаш чуйийтташ маьрша йоргаштеи бахача нахаи. Дунен обществиенношта юкъе эгlазаи дерхаи хьоьаьй 1970 шера ноябре Гвинейски Республиканц дуьхьа Португалие йолаьча агрессе. Португальски колониальни эскара долъбоша цаьи пропоканеи лелаю Сенегалацарча доазон тlе, португальски самолеташа бомбаш чуетт Таизанеи Замбеи доазонашкарча районашташ. Екърам тlатъусеар политика лелаю къулбеъаеи афрыканскии родненски расистнаш.

Цхьабакъда, цу гlазрахой гlулакхана кхы тlа а чоагlдеу Африка ихкрамзленна боккхача ехкрам йола колониально-расистски режимаш дlаяха лаьрхlача континента халкъий ингат. Соахка июнь бетта Рабате хиннача ОАЕ членаш долча мехкий наччахьлкхенашташ правительствоашгеи керте латтарий ййслаrlуа сесае мадарра дийнар колониализмаи расизмаи дуьхьалара кьобсама цхьаьгlон Организацие. Цу новкъостала лоаррlем цхьа санна дуккхаза а белгалбаьхьб ПАИГК Генеральни секретара Амилкар Кабрала, МПЛА Председателя Агостиньо Нето, ФРЕЛИМО кулгалхона.

Советски Союзон новк социалистически мехкашта а яхь ца доалаш хьаллаттадуу доаттабечу халкъашта новкъостад дра ОАЕ хьега кха. Советски правительства официальни документаш тlа цхьа санна дуккхаза а белгалдалад, африкански наччахьлкхенашта цlеиаш долча мелхашкарча шоай вежаршца деча новкъостала. Цу новкъостала лоаррlем цхьа санна дуккхаза а белгалбаьхьб ПАИГК Генеральни секретара Амилкар Кабрала, МПЛА Председателя Агостиньо Нето, ФРЕЛИМО кулгалхона.

Советски Союзон новк социалистически мехкашта а яхь ца доалаш хьаллаттадуу доаттабечу халкъашта новкъостад дра ОАЕ хьега кха. Советски правительства официальни документаш тlа цхьа санна дуккхаза а белгалдалад, африканскин